

2.55

OP HET MAKKELIJKE LEVENSPAD VAN ONDEUGD VOLGEN MOEILIKHEDEN. OP HET MOEILIJKE LEVENSPAD VAN DEUGDZAAMHEID VOLGT GEMAK

Marsilio Ficino aan Piero del Nero, een schitterend man.

Is het niet veel moeilijker voort te gaan in de zekerheid van de rede dan te dwalen in het toeval? Te klimmen in plaats van af te zakken? Het nieuwe te ondernemen in plaats van het oude te herhalen? Te komen tot het middelpunt van de cirkel dan te rennen naar een van zijn talloze andere punten? Hoe moeilijk is het met een pijl in de roos te schieten, want dat is het doel!¹ Hoe gemakkelijk is het alles er omheen te treffen. Hoeveel moeilijker is het, het voetpad of het spoor te blijven volgen dan her- en derwaarts af te dwalen? Precies koers te houden in plaats van zijwaarts af te glijden? Evenzo is goed handelen zoveel moeilijker dan de dingen fout² te doen en goed te zijn in plaats van slecht. Inderdaad, het is waar dat we elke dag wegdwalen en dat maar weinigen van ons bij uitzondering eerlijk en juist handelen.

Niettemin, de goddelijke wet compenseert het zo moeilijke pad van de deugd met twee voordelen. Ten eerste, de deugden zijn zodanig aan elkaar verwant dat wie er een volgt ze allemaal verkrijgt. Aan de andere kant zijn de ondeugden zo oneindig verschillend dat ze nooit tegelijkertijd in één persoon kunnen zijn. Want hoe kan iemand tegelijkertijd vrekkelig en verkwistend zijn? Of zowel roekeloos als bang? Ten tweede dat de aanvankelijke moeilijkheid van een ontluikende deugd wordt gevolgd door een gemakkelijk en gelukkig leven. Een korte worsteling wordt gevolgd door eeuwige beloning. Maar het gemak van ondeugd wordt snel gevolgd door schrikbarende moeilijkheden en voortdurende zorgen. Vandaar het gezegde van Pythagoras: «Raak het beest met de zwarte staart niet aan!³» Dat wil zeggen, vlucht voor ondeugd, want in zijn voetspoor ligt duisternis van de geest en kwelling van het gevoel.

Vaarwel alle stralendste Nero! Ge hebt door moeilijkheden deugd bereikt en door deugd een gemakkelijk leven. Ofschoon u in dit licht mogelijk het toppunt van geluk zult bereiken, herinner u dat het moeilijk en hard werken is om vanuit de diepe afgrond van het kwaad terug te keren op je schreden, en in hogere sferen te geraken; zo moeilijk dat niemand de kracht heeft op te stijgen tenzij de onpartijdige Jupiter hem liefheeft en de volijverige vurige deugd hem van die plaats verheft naar de hogere pure en schone lucht.⁴